

Research Article / *Araştırma Makalesi*

HİLELİ FİNANSAL RAPORLAMA KONULU ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZ

Betül ÇETİN¹

Mustafa KILLI²

Submitted/Başvuru: 10.07.2024

Last Revised/Son Düzeltme: 04.08.2024

Accepted/Kabul: 05.08.2024

Öz

Bu çalışmada, Web of Science (WoS) veri tabanında hileli finansal raporlama konusunda yayınlanmış makalelerin araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, 1987-2023 yılları arasında WoS'da yayınlanmış 240 makale VOSviewer yazılımı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, hileli finansal raporlama konusunda en fazla katkı sağlayan yazar, ülke ve kurumlar, sık kullanılan anahtar kelimeler, ortak yazarlık ve ortak atıf bağlantıları hileli finansal raporlama konusunda en çok faydalanılan makaleler ve dergilerin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Araştırma sonuçlarının, hileli finansal raporlama

1 Öğr. Gör., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye Meslek Yüksekokulu, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü, betulcetin@osmaniye.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8513-7406>

2 Doç. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, mkilli@osmaniye.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9283-9852>

To cite this article: Çetin, B. & Killi, M. (2024). Hileli Finansal Raporlama Konulu Çalışmalar Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz, TİDE AcademIA Research, 6(1),67-92

konusunda çalışan öğrencilere ve araştırmacılara, konunun tarihsel gelişimi ve araştırma eğilimleri hakkında bilgi ve gelecek araştırmalara yön vermesi beklenmektedir.

Keywords: hileli finansal raporlama, denetim, bibliyometrik analiz, WoS veri tabanı

JEL Classification: M40, M41, M42

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON FRAUDULENT FINANCIAL REPORTING

Abstract

This study aims to determine the research trends of articles published on fraudulent financial reporting in the Web of Science (WoS) database. In this context, 240 articles published in WoS between 1987 and 2023 were analyzed using VOSviewer software. The research findings revealed the most contributing authors, countries, and institutions, frequently used keywords, co-authorship and co-citation links on fraudulent financial reporting, and the most cited articles and journals in the field. It is expected that the research results will provide insights into the historical development and research trends of the subject and guide future research for students and researchers working on fraudulent financial reporting.

Keywords: fraudulent financial reporting, auditing, bibliometric analysis, WoS database

JEL Classification: M40, M41, M42

Extended Summary

Introduction

Financial statements are prepared to meet the financial information needs of both internal and external groups. These groups require reliable and accurate information for the decisions they will make. The financial results of business activities are presented to information users through financial statements. All statements made under the principle of public disclosure must be reliable and truthful. The assumption that this information may contain various frauds and errors suggests that accurate and reliable information may not always be available. For this reason, financial information users consider that this information can be manipulated. Manipulated reports presented to the public can have negative consequences that affect the financial structure of companies and even countries. Examples include Enron, Adelphia, Toshiba, KPMG, Wirecard, etc. These examples demonstrate that fraudulent financial events have persisted into recent history and that new fraudulent financial events may occur. Considering this, fraudulent financial reporting remains significant both in economic processes and in the literature. It has been observed that fraudulent financial reporting and related topics, such as internal auditing, auditor behavior, business management behavior, etc., are widely discussed in the literature. Conducting quantitative and qualitative analyses of academic literature in the field of fraudulent financial reporting will contribute to the development of the field and the production of scientific knowledge. Therefore, this study attempts to contribute to the literature by identifying research trends through a bibliometric analysis of studies conducted on fraudulent financial reporting. To this end, an analysis of 240 articles published in the WoS database on fraudulent financial reporting between 1987 and 2023 was conducted.

Methodology

In this study, the bibliometric analysis method was used for a comprehensive review of the literature on fraudulent financial reporting. The bibliometric analysis method was applied to answer questions aligned with the study's purpose. In accounting studies on the theme of fraudulent financial reporting:

- How have the publication and citation numbers been distributed over the years?
- Which authors, countries, and organizations have contributed the most to the literature?
- What are the most frequently used keywords and collocation networks?
- How is the citation link strength distributed among authors, articles, and journals?

Conclusion

As a result of the study, it was determined that the authors who contributed the most to the literature were Steven E. Kaplan and Janet A. Samuels, the countries that contributed the most were the USA, and the institutions that contributed the most were US universities. The analysis results highlight the dominance of US-based researchers and institutions in this field. This is likely due to the developed financial markets and regulatory environments in the USA, providing a fertile ground for researchers and institutions in this field.

The most frequently used keywords were identified as “fraud, fraudulent financial reporting, corporate governance, financial reporting, and earnings management.” In this context, it was found that the studies mostly focused on measuring the effect of auditor behaviors on fraudulent financial reporting, the impact of discretionary accruals on fraudulent financial statements, and/or the relationship between earnings management and fraudulent financial statements.

When the co-authorship relationships were examined, it was determined that the article with the highest co-citation link strength was Carcello, J.A.’s 2004 study; the journal with the highest co-citation link strength was the Journal of Business Ethics. It is observed that the journals examined are mostly those published in the fields of accounting, finance, auditing, and business.

1. Giriş

Finansal tablolar, işletme içi ve dışı grupların finansal bilgi ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla hazırlanır (Akdoğan ve Tenker, 2010). Bu gruplar alacakları kararlar ile ilgili olarak güvenilir ve doğru bilgiye ihtiyaç duyarlar. İşletme faaliyetlerinin finansal sonuçları, finansal tablolar aracılığıyla bilgi kullanıcılarına sunulur. Kamuyu aydınlatma ilkesi gereğince yapılacak tüm açıklamalar güvenilir ve gerçek bilgiler olmalıdır (Uyar, 2004). Bu bilgilerin çeşitli hile ve hata içerebileceği varsayımı doğru ve güvenilir bilginin her koşulda ve daima mevcut olmayacağını göstermektedir. Bu sebeple, finansal bilgi kullanıcıları bu bilgilerin manipüle edilebileceğini göz önünde bulundurmaktadır. Çünkü, kamuya sunulan manipüle edilmiş raporlar, şirketlerin ve hatta ülkelerin mali yapısını etkileyecek kadar olumsuz sonuçlar doğurabilir (Canbulut, 2008; Gutnu ve Güneş, 2021). Bu durumlara örnek olarak, Enron, Adelphia, Toshiba, KPMG, Wirecard vb. vakalar verilebilir (Çetin ve Önal, 2022). Bu örnekler, yakın tarihe kadar hileli finansal olayların var olduğunu ve yeni hileli finansal olayların gerçekleşebileceğini göstermektedir. Hileli finansal raporlama, finansal tablo kullanıcılarının aldatılması amacıyla tablolardaki rakam ve/veya açıklamaların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun bir şekilde sunulmamasını sağlayacak şekilde bilinçli olarak tahrif edilmesi ve/veya göz ardı edilmesidir (Küçük ve Uzay, 2009). Literatürdeki çalışmalar (Martins ve Ventura 2020; Assenso-Okofu vd., 2021), kurumsal etik ve sosyal sorumluluğu önemseyen güçlü bir kurumsal yönetim yapısına sahip firmalarda hileli finansal raporlama olasılığının azaldığını göstermektedir. Bu bilgiler ışığında bakıldığında, hileli finansal raporlama hem ekonomik süreçlerdeki hem de literatürdeki önemini korumaktadır. Literatürde hileli finansal raporlama ile iç denetim, denetçi davranışları, işletme yönetimi davranışları vb. gibi konuların çok fazla işlendiği gözlemlenmiştir. Hileli finansal raporlama alanındaki akademik literatürün nicel ve nitel analizlerinin yapılması alanın gelişiminin ve bilimsel bilgi üretiminin incelenmesine katkı sağlayacaktır.

Bir bilim dalı üzerinde yapılmış çalışmaların dönemsel olarak incelenmesi ve ele alınan konu alanındaki gelişim sürecinin tespit edilebilmesi akademik açıdan önem arz etmektedir (Kozak, 2001; Hotamışlı ve Erem, 2014). Bu amaçla bibliyometrik analizler yapılmaktadır. “*Bibliyometri, ilgili alan hakkında belirli dönemler arasında yapılan çalışmalar ara-*

sında sayısal bir analiz olarak ifade edilmektedir. Bibliyometrik analiz ise, bir bilim dalında yayınlanmış çalışmaların özet, yazar, anahtar kelime, atıflar, yayınlanan ülke ve dergiler, kaynakçalar gibi verilerin istatistiki yöntemlere dayandırılarak işlenmesi ve yorumlanmasıdır” (Pritchard, 1969; Depren vd., 2018). Bibliyometrik çalışmalar, bilim dalının istatistiki olarak gelişimini ve literatürdeki diğer çalışmalar ile bağlantısının anlaşılmasına olanak sağlar. Bu da çalışmaların hangi konular üzerinde eğilim gösterdiğini ortaya koyar (Zeren ve Kaya, 2020).

Türkiye’deki ilgili literatüre bakıldığında, hileli finansal raporlama üzerine bibliyometrik çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışmada hileli finansal raporlama konusunda gerçekleştirilmiş çalışmaların bibliyometrik analizi ile araştırma eğilimleri tespit edilerek literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaca uygun olarak, 1987-2023 yılları arasında hileli finansal raporlama konusunda WoS veri tabanında yayınlanmış 240 makalenin analizi gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılacaktır. Hileli finansal raporlama temalı muhasebe araştırmalarında:

- Yıllar itibariyle yayın ve atıf sayıları nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Literatüre en fazla katkı sağlayan yazarlar, ülkeler ve kuruluşlar hangileridir?
- En fazla kullanılan anahtar kelimeler ve eşdizim ağı nelerdir?
- Yazarlar, makaleler ve dergiler arasında atıf bağlantı gücü nasıl bir dağılım göstermektedir?

2. Literatür İncelemesi

Bu bölümde, literatürde hileli finansal raporlama konusunu ele alan çok fazla bibliyometrik çalışmanın tespit edilememiş olması sebebiyle hileli finansal raporlama, finansal bilgi manipülasyonu ve hile denetimi üzerine yayınlanmış bibliyometrik çalışmalar özetlenmiştir.

Murdayanti ve Khan (2021) 1998-2000 yılları arasında Scopus, Emerald, Springer, Proquest, Ebsco, and Science Direct veri tabanlarında finansal raporlama konusundaki yayınların bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, en fazla yayının 2019 yılına ait olduğu; en fazla yayına sahip olan derginin “Journal of Accounting and Public Policy” olduğu; en fazla kullanılan kelimelerin “audit committees, accounting, accounting information systems, audit” olduğu tespit edilmiştir.

Safta vd. (2021), WoS veri tabanındaki finansal bilgi manipülasyonu literatürünün bibliyometrik analizini gerçekleştirdikleri çalışmalarında, yaratıcı muhasebe uygulamalarının literatürde en çok çalışılan manipülasyon yöntemi olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca, finansal bilgi manipülasyonlarını tespit etmek için en çok kullanılan modeller incelenmiştir.

Zulkefle vd. (2022) KOBİ’lerde dolandırıcılık konusundaki araştırma eğilimini değerlendirmek, dolandırıcılık araştırmasındaki temel alanları ve dolandırıcılık araştırmasındaki başlıca oyuncuları belirlemek amacıyla Scopus veri tabanında 1989-2021 yılları arasında küçük ve orta ölçekli işletmelerde dolandırıcılık konulu makalelerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, yayın sayılarının 2004 yılından itibaren gelişmeye başladığı, en fazla yayına sahip derginin “Journal of Financial Crime” olduğu; en fazla yayın yılının 2018 yılına ait olduğu tespit edilmiştir.

Wahyulistyo ve Cahyonowati (2022), Scopus veri tabanında 2011-2020 yılları arasında yayınlanmış hile konulu makalelerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Çalışan hileleri konusunda en çok yayın üreten ülkeler ABD ve Malezya olurken, en çok makale yayınlayan dergi “Journal of Financial Crime”dir. Araştırma sonuçları, çalışan hileleri konusunda hâlâ araştırma eksikliği olduğunu göstermektedir.

Soltani vd. (2023) literatür incelemesi için makine öğrenimini kullanma çabalarının sınırlı olmasından yola çıkarak finansal tablo dolandırıcılığı literatür analizine makine öğrenimini dahil etmek için bir çerçeve sunmayı amaçlamışlardır. Bu çerçeve alanın eğilimini göstermek ve gelecekteki araştırmalar için en üretken yazarları, dergileri ve potansiyel alanları belirlemek için literatür analizini kolaylaştırmaktadır.

Shahana vd. (2023), Scopus, WoS ve IEEE Xplore veri tabanlarında finansal tablolarda hile tespitine ilişkin literatürün sistematik bir incelemesi ve bibliyometrik analizi yaptıkları çalışmalarında finansal tablo sahtekarlığının tespitinde önde gelen araştırmacıları, yayınları, kaynakları, ülkeleri ve işbirliği modellerini belirleyerek mevcut literatüre genel bir bakış sunmuşlardır.

Aivaz vd. (2024), Scopus veri tabanında ekonomik dolandırıcılık ve risk yönetimi alanlarında dizinlenen çalışmalara bibliyometrik metodolojilerin uygulanması yoluyla kapsamlı bir bakış açısı sunmuştur. Çalışma, ilgili literatürü titizlikle haritalandırarak etkili çalışmaları, önemli yazarları, işbirliği ağlarını ve ortaya çıkan eğilimlerin yanı sıra, alandaki önemli araştırmaların katkılarını gözden geçirmektedir. Araştırma sonuçları, ilgili alanda ABD ve Çin'in baskın bilimsel çıktıklarına vurgu yapmaktadır.

Özçelik ve Kaya (2024), hile denetimi ile ilgili akademik çalışmalardaki eğilimleri belirlemek amacıyla WoS veri tabanında yayınlanmış makalelerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmiştir. Araştırma kapsamında hile denetimi alanında en etkili dergiler, en etkili üniversiteler ve ülkeler belirlenmiş, ayrıca makine öğrenmesi ve hilenin önlenmesi anahtar kelimelerinin en trend kelimeler olduğu görülmüştür.

3. Metodoloji

Araştırmada, hileli finansal raporlama literatürünün kapsamlı bir incelemesi için bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bilim dalları arasında etkileşimin incelenebilmesi için bibliyometrik analiz faydalı bir yöntemdir (Uysal, 2009). Çalışmaların, model ve bileşenlerinin eğilimlerini araştırmak ve halihazırdaki literatür ile bağlantısı ortaya çıkarmak için bibliyometrik analiz kullanılmaktadır (Donthu vd., 2021). Bibliyometrik analizin dört temel aşaması vardır. Diğer araştırma tekniklerinde olduğu gibi ilk aşama araştırmacının amacını ve kapsamını belirlemek, ikinci aşama ilgili literatüre ilişkin veri setini oluşturmak, üçüncü aşama analiz edip görselleştirmek ve son olarak analiz sonuçlarının/bulgularının yorumlanmasıdır (Yalçın, 2023).

3.1. Veri Seti

Çalışma WoS veri tabanına dayanmaktadır. WoS veri tabanı en eski ve en güvenilir veri tabanı olması nedeniyle bibliyometrik çalışmalarda en çok kullanılan veri tabanıdır (Singh, 2021). WoS veri tabanının kullanılmasının birinci sebebi özel indekse sahip dergilerin (SCI-Expanded, SSCI, AHCI vb.) yayınlarına sahip olmasıdır. Bir diğer sebep ise, çalışmalara ait bilgilere (yazar, üniversite, ülke, referans bilgileri vb.) hızlı erişim olanağıdır. Böylelikle, veriler daha hızlı elde edilebilir ve analiz için hazır hale gelmektedir. Araştırma, 2024 yılının Haziran ayında yapıldığı için örneklem araştırması yapılırken 2024 yılı dahil edilmemiştir. Bu bağlamda araştırma örneklemini, WoS veri tabanında “fraudulent financial reporting” anahtar kelimesiyle arama yapılmış ve ilk olarak 1987-2023 yılları aralığında 253 yayın elde edilmiştir. Araştırmaya “Business Finance, Business, Economics, Management” kategorilerinde yayınlanmış makaleler dahil edilmiştir. Örneklem tespiti yapılırken yayın dili kısıtı konulmamıştır. Tespit edilen 253 yayının, %96’sının makaleden oluşması sebebiyle araştırma, makaleler ile sınırlandırılmıştır. Konferans bildirileri, kitap ve kitap bölümleri araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu sınırlılık ile araştırma verisi 240 makale olarak belirlenmiştir.

3.2. Veri Analizi

WoS veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer uygulaması ile analize tabi tutulmuştur. Analizlerden elde edilen veriler ve ağ haritaları detaylı şekilde ilgili başlıklar altında açıklanmıştır.

4. Bulgular

Bu bölümde, araştırma sorularına cevap verebilmek için yapılan analizler sonucunda ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

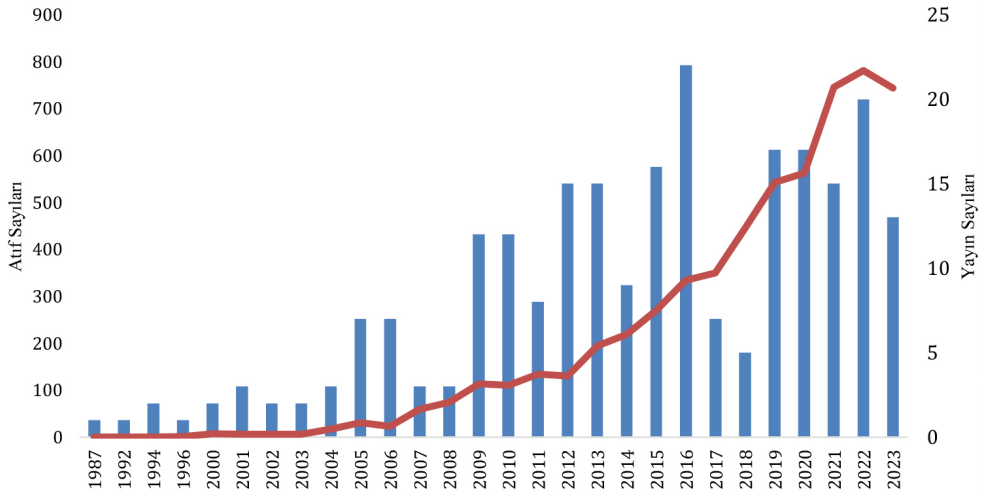
4.1. Yayın ve Atıf Trendleri

Hileli finansal raporlama konusunda WoS’ta yayınlanmış makaleler ve atıf sayıları yıllar

itibariyle Grafik 1’de gösterilmiştir. Grafik 1’de görüldüğü üzere, hileli finansal raporlama konulu ilk makale çalışması 1987 yılına aittir. Çalışma örnekleminin %98’inin 2000’li yıllara ait olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 1’de sol dikey sütunda yer alan sayılar atıf sayısı aralığını, sağ dikey sütunda yer alan sayılar ise yayın sayısı aralığını ifade ederken mavi sütunlar yıllar itibariyle yayın sayılarını, **kırmızı çizgi ise yıllar itibariyle atıf sayısını** ifade etmektedir.

Grafik 1: Yıllara Göre Yayın ve Atıf Sayıları

Hileli finansal raporlama konusunda en fazla yayının 2016 yılında yapıldığı ve yayınların en fazla 2022 yılında atıf aldığı belirlenmiştir.

4.2. Literatüre En çok Katkı Sağlayan Yazarlar, Dergiler, Kurumlar ve Ülkeler

Araştırma sorularından olan “Literatüre en çok katkı sağlayan yazarlar, dergiler, kurumlar ve ülkeler hangileridir?” sorusunun cevabı Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Yazarlar, Dergiler, Kurumlar ve Ülkeler (İlk 6)

Yazarlar	YS*	Atf	Dergi Adı	YS	Atf
Steven E. Kaplan	7	200	Journal of Business Ethics	21	931
Janet A. Samuels	5	136	Auditing: A Journal Practice and Theory	12	940
Kurt Pany	4	167	Journal of Accounting and Public Policy	9	418
Jian Zhang	4	166	Contemporary Accounting Research	8	753
Keith T. Jones	4	166	Managerial Auditing Journal	8	142
Pamela R. Murphy	4	347	Advances in Accounting	6	58
Kurum İsmi	YS	Atf	Ülkeler	YS	Atf
University Teknologi MARA (Malezya)	12	140	ABD	92	3807
Arizona State University (ABD)	11	278	Çin	25	585
Depaul University (ABD)	5	122	Malezya	23	246
Queens University (Kanada)	5	349	Kanada	15	974
George Mason University (ABD)	4	167	İngiltere	12	109
San Jose State University (ABD)	4	166	Avustralya	11	219

*Yayın Sayısı

Tablo 1'de literature en çok katkı sunan yazar, dergi, kurum ve ülkelerden ilk 6'sı verilmiştir. Tablo'da ilk 6 verinin kullanılmasının sebebi, yedinci ve sonraki sıralarda tespit edilen veri sayısının aynı olmasıdır. Bu durum yazarlar açısından ele alındığında 6. Sıradaki yazar dört yayına sahipken sonrasında gelen onlarca yazar üç yayına sahiptir. Bu sebeple verilerin ilk altı ile sınırlandırılmasına karar verilmiştir.

Hileli finansal raporlama alanında en fazla katkı sağlayan yazarların 7 yayın ile Steven E. Kaplan ve 5 yayın ile Janet A. Samuels olduğu; en çok çalışmaya sahip olan derginin 21 yayın ile Journal of Business Ethics; en fazla çalışmaya sahip üniversitenin 12 çalışma ile University Teknologi MARA (Malezya) ve en fazla yayına sahip olan ülkenin ise 92 çalışma ile ABD olduğu belirlenmiştir.

4.3. Anahtar Kelime Eşdizim Analizi

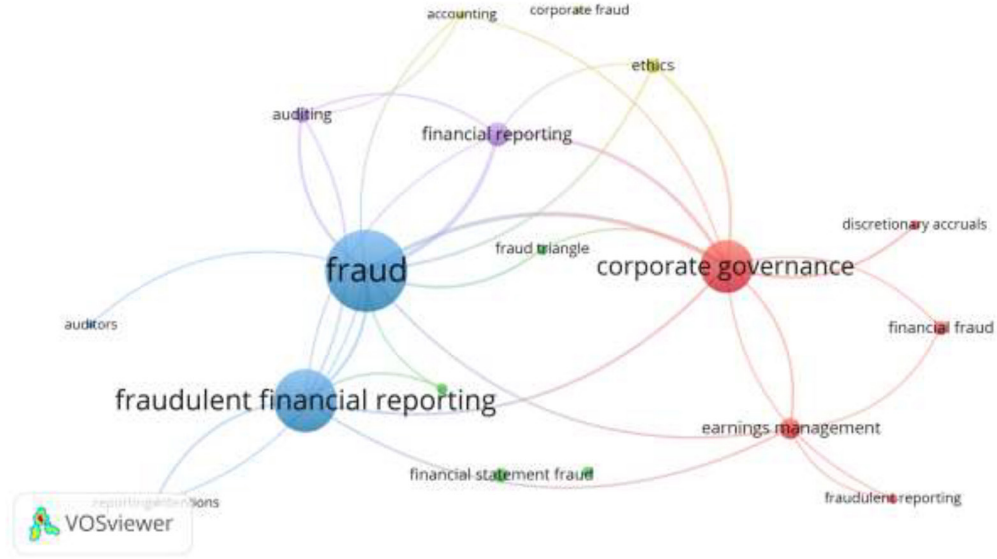
Anahtar kelime eşdizim analizi ile anahtar kelimelerin bir arada kullanılma durumlarına göre oluşan kümeler ve bu kümelerdeki elemanlar arasındaki bağlantı güçleri belirlenmektedir. Ağlarda aynı renkteki elemanlar kümeleri temsil etmekte, daire ebatları anahtar kelimelerin kullanım sıklıklarını gösterirken dairelerin birbirine olan yakınlıkları kelimelerin birbirleri ile olan bağlantı güçlerini göstermektedir (Atabay vd., 2019).

Bu analizin amacı, “En fazla kullanılan anahtar kelimeler ve eşdizim ağı nelerdir?” sorusuna cevap aramaktır. Bu analiz yapılırken bir anahtar kelimenin minimum eşdizim sayısı üç olarak belirlenmiştir. Toplam 547 anahtar kelimedenden 18’i bu eşiği karşılamaktadır. Bağlantı gücü en yüksek anahtar kelimeler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2: Anahtar Kelimelerin Eşdizim Sayısı ve Toplam Bağlan Güçleri

Sıra	Anahtar Kelimeler	Eşdizim Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	Fraud	51	52
2	Corporate governance	33	45
3	Fraudulent financial reporting	39	28
4	Financial reporting	15	27
5	Earning managements	13	16
6	Auditing	10	15
7	Ethics	9	14
8	Financial statement fraud	9	6
9	Financial fraud	9	5
10	Fraud triangle	7	13

Tek elemanlı küme olmaması için minimum küme boyutu iki olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda beş küme elde edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen ağ haritası Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1: Anahtar Kelimeler Ağ Haritası

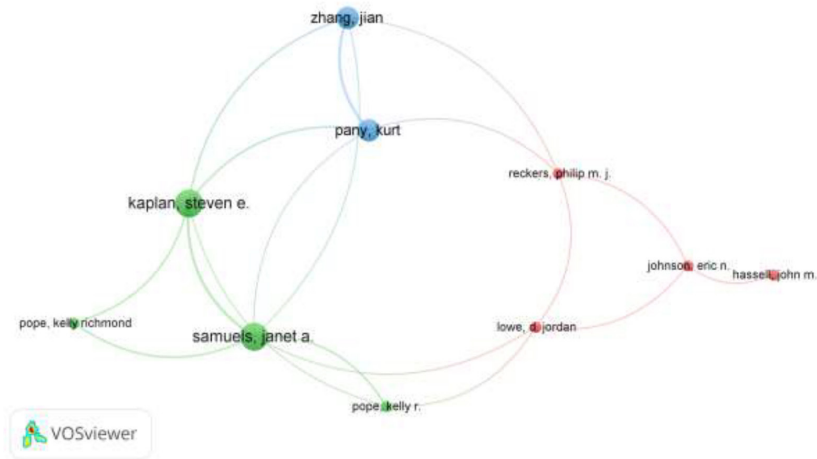
Ağ haritasında görüldüğü gibi mavi ve kırmızı renkli kümeler en sık kullanılan anahtar kelimelerin yer aldığı kümeler olarak öne çıkmaktadır. Birinci küme 4 elemanlı mavi renkli kümedir. Bu kümede “fraud” anahtar kelimesi 12 eşdizim, 51 bağlantı sayısı ve 52 bağlantı gücü ile diğer anahtar kelimeler ile birlikte en fazla kullanılan kelimedir. Fraudulent financial reporting, reporting intentions ve auditors mavi kümede yer alan diğer anahtar kelimelerdir. Kırmızı renkli küme 5 elemandan oluşmaktadır. Bu kümenin “corporate governance” anahtar kelimesi 11 eşdizim, 33 bağlantı sayısı ve 45 bağlantı gücü ile diğer anahtar kelimeler ile en fazla kullanılan anahtar kelimedir. Discretionary accruals, earning management, financial fraud ve fraudulent reporting anahtar kelimeleri bu kümenin diğer anahtar kelimeleridir. Mor, yeşil ve sarı renkli kümelerde yer alan anahtar kelimelerin daireleri daha küçüktür. Bu durum bu anahtar kelimelerin kullanım sıklığı ve bağlantı güçlerinin daha düşük olduğunu göstermektedir.

4.4. Ortak Yazarlık Analizi

Bilimsel çalışmalarda iş birliğinin önemli göstergelerinden biri olan ortak yazarlık (Li vd., 2013), iki veya daha fazla yazarın birlikte bir akademik yayına sahip olmasını ifade eder (Newman, 2004). Ortak yazarlık analizi yapılırken kurumlar ve yazarlar olarak analiz birimi olarak değerlendirilmiştir. Bu analizin amacı, yazarlar ve kurumlar arasındaki ortak yazarlık ilişkisinin belirlenmesidir.

Kurumların ortak yazarlık analizi yapılırken minimum yayın sayısı iki ile sınırlandırılmıştır. En az iki yayına sahip kurumlar değerlendirildiğinde, George Mason University 4 yayın, 167 atıf ve 6 bağlantı gücü; Georgia University 4 yayın, 263 atıf ve 6 bağlantı gücü; The University Virginia 3 yayın, 205 atıf ve 7 bağlantı gücü; Indiana University 3 yayın, 75 atıf ve 2 bağlantı gücü; Texas A&M University 3 yayın, 274 atıf ve 2 bağlantı gücü ile ortak yazarlık bağlantısı en güçlü kurumlardır.

Ortak yazarlık analizi yazarlar açısından gerçekleştirildiğinde Şekil 2'deki ağ haritası elde edilmiştir. Ağ haritasında yeşil renkli kümede yer alan Stevan E. Kaplan 5 yayın, 136 atıf ve 12 bağlantı gücü ile; Janet A. Samuels 5 yayın, 136 atıf ve 11 bağlantı gücü ile; mavi renkli kümede yer alan Pany Kurt ve Jian Zhang 4 yayın, 166 atıf ve 10 bağlantı gücü ile ortak yazarlık bağlantısı en güçlü yazarlardır.

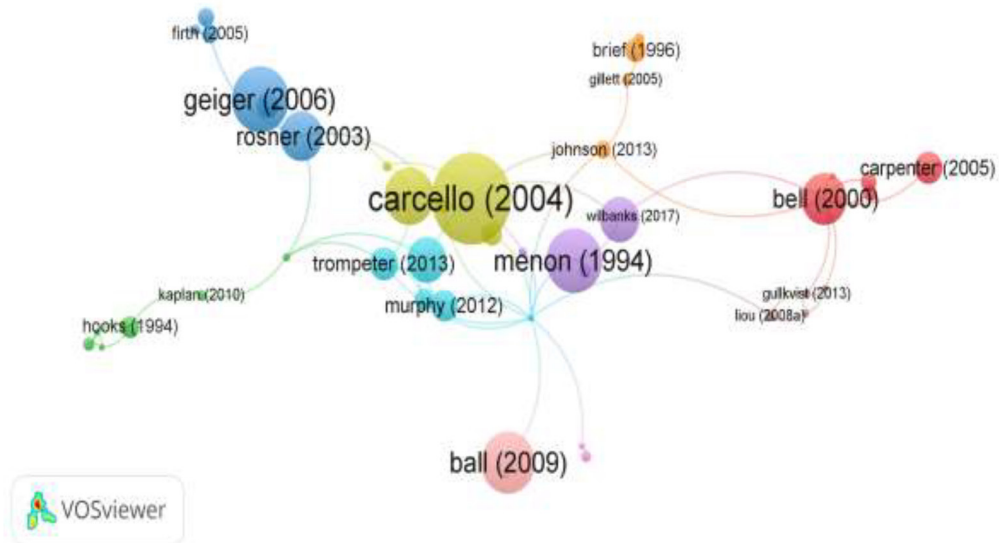
Şekil 2: Ortak Yazarlık Ağ Haritası

4.5 Ortak Atıf Analizi

Ortak atıf analizi, bir bilimsel alanın entelektüel yapısını belirlemek için benimsenen bir yöntemdir (Shiau vd., 2017). Ortak atıf analizi, ortak atıf sayılarını bir benzerlik ölçüsü olarak ele alır ve ilgili alanın bazı özelliklerini anlamak için yazarlar, kaynaklar ve referanslar gibi çeşitli öğeler arasındaki ilişkiyi inceler (Song vd., 2023: 123). Bu analizin amacı, çalışmaların araştırma konuları ve yöntemleri gibi birbirleri ile olan benzerlikleri hakkında bilgi vermektir (Racherla ve Hu, 2010; Zupic ve Cater, 2015).

4.5.1. Belgelerin (Makalelerin) Ortak Atıf Analizi

Ortak atıf analizi yapılırken bir makalenin en az atıf sayısı 20 olarak belirlenmiştir. Kümelemelerin sade ve anlaşılır olabilmesi için küme boyutu en az beş olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda Şekil 3'teki ağ haritası elde edilmiştir.

Şekil 3: Makalelerin Ortak Atıf Analizi Ağ Haritası

Analizi sonucunda, toplam 6123 atıf tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre en fazla ortak atıf yapılan makalelerin **sırasıyla** Carcello (2004), Geiger (2006), Menon (1994), Ball (2009), Lennox (2010), olduğu belirlenmiştir.

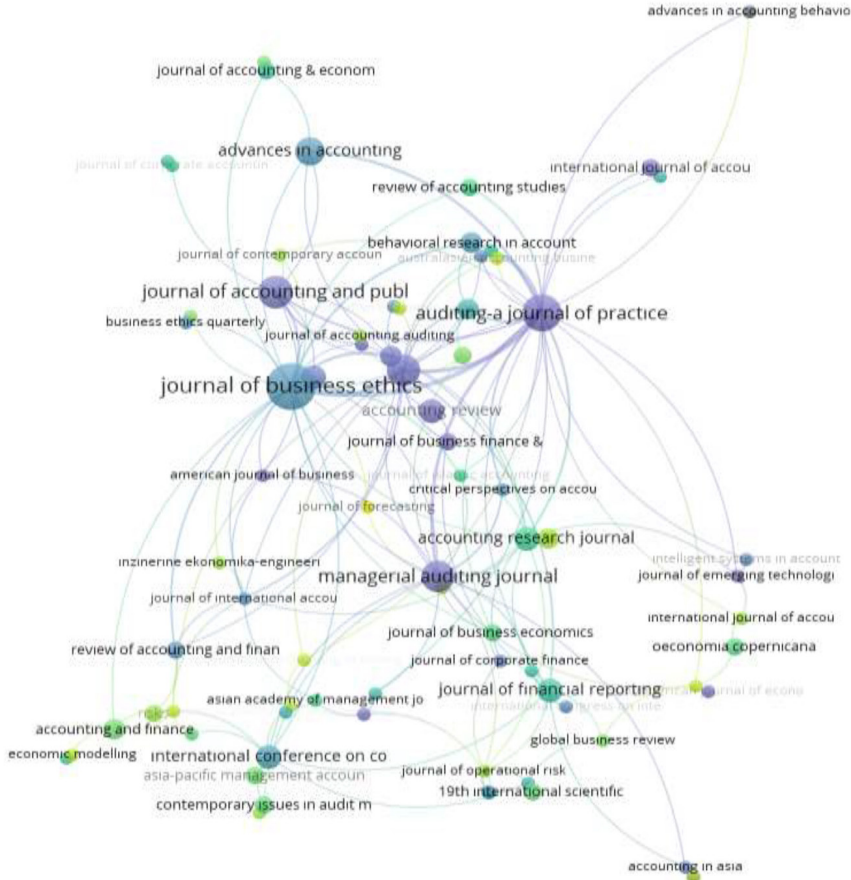
4.5.2. Kaynakların (Dergiler) Ortak Atıf Analizi

Bu analizde atıf yapılan dergilerin en az atıf sayısı 10 olarak sınırlandırılmıştır. Bu eşik değeri sağlayan kaynakların her biri için ortak atıf yapılan diğer çalışma ile ortak atıf bağlantı gücü hesaplanmıştır. En fazla bağlantı gücüne sahip ilk 10 kaynak Tablo 3'te yer almaktadır. Tablodaki bilgilere göre, Journal of Business Ethics 21 yayın, 931 atıf sayısı ve 1407 toplam bağlantı gücü ile kaynakların ortak atıf analizi sonuçlarına göre en güçlü dergidir. Contemporary Accounting Research, 8 yayın, 753 atıf sayısı ve 917 bağlantı gücü ile; Auditing: A Journal of Practise and Theory, 12 yayın, 940 atıf sayısı ve 866 bağlantı gücü ile kaynakların ortak atıf bağlantısı en yüksek diğer dergilerdir. Tablo incelendiğinde, yayınların çoğunlukla muhasebe ve denetim alanında yayın yapan dergilerde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3. Kaynakların ortak atıf analizi

Sıra	Kaynaklar	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	Journal of Business Ethics	21	931	1407
2	Contemporary Accounting Research	8	753	917
3	Auditing: A Journal of Practise and Theory	12	940	866
4	Journal of Accounting and Public Policy	9	418	690
5	Managerial Auditing Journal	8	142	521
6	Advances in Accounting	6	58	249
7	Accounting Research Journal	4	34	318
8	Journal of Financial Reporting and Accounting	4	48	303
9	International Journal of Disclosure and Governance	4	52	178
10	Accounting Review	4	389	168

Ağ analiz sonucunda, 6123 atıf sayısı ve 8761 bağlantı gücü olan 4 küme elde edilmiştir. Şekil 4’te kaynakların ortak atıf analizi sonucunda elde edilen ağ haritası verilmiştir.

Şekil 4: Kaynakların Ortak Atıf Analizi Ağ Haritası

Analiz sonucunda oluşan ağ haritasındaki dairelerin boyutlarının büyüklüğü ve birbiri arasındaki mesafenin yakınlığı yüksek bağlantı gücünü göstermektedir. Birinci küme olan 35 elemanlı mor kümede; 1407 bağlantı gücü ile “Journal of Business Ethics”, 866 bağlantı

gücü ile “Auditing: A Journal of Practise and Theory”, 249 bağlantı gücü ile “Advances in Accounting”, 309 bağlantı gücü ile “Behavioral Research in Accounting”, 917 bağlantı gücü ile “Contemporary Accounting Research” ve 521 bağlantı gücü ile “Managerial Auditing Journal” ortak atıf bağlantısı en güçlü kaynaklardır.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Hileli finansal raporlama, finansal tablo kullanıcılarını aldatmak amacıyla kasıtlı bir şekilde finansal tablolarda gerçeğe uygun olmayan bilgilerin sunulması yoluyla yapılan bir manipülasyon yöntemidir. Genellikle güçlü bir kurumsal yönetim yapısına sahip olmayan işletmelerde bu yöntemin tercih edildiği görülmektedir. Hileli finansal raporlamanın, değişen ve gelişen teknolojiyle kolaylıkla tespit edilebilmesi mümkün olsa da meydana gelmeden önleyici tedbirlerin alınması daha önemlidir. Bu alandaki çalışmalar ve gelişmeler literatürde önemini korumaktadır.

Bu çalışmanın amacı, hileli finansal raporlama konulu çalışmalardaki araştırma eğilimlerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda, 1987-2023 yılları arasında hileli finansal raporlama konusunda WoS veri tabanında yayınlanmış 240 makalenin bibliyometrik analizi gerçekleştirilmiş ve bulgular değerlendirilmiştir. Analiz sonucunda:

Literatüre en fazla katkı sağlayan yazarların Steven, E. Kaplan ve Janet, A. Samuels, en fazla katkı sağlayan ülkenin ABD ve en fazla katkı sağlayan kurumların ABD üniversiteleri olduğu belirlenmiştir. Analiz sonuçları bu alanda ABD merkezli araştırmacıların ve kurumların hakimiyetini vurgulamaktadır. Bu durum ABD’deki gelişmiş finansal piyasaların ve düzenleyici ortamların bu alandaki araştırmacı ve kurumlara verimli bir zemin hazırlamasının bir sonucudur.

En fazla kullanılan anahtar kelimelerin “fraud, fraudulent financial reporting, corporate governance, financial reporting ve earning management” olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, çalışmaların çoğunlukla denetçi davranışların hileli finansal raporlama üzerindeki etkisi, ihtiyari tahakkukların hileli finansal tablo üzerindeki etkisini ve/veya kazanç yö-

netimi ile hileli finansal tablo arasındaki ilişkiyi ölçmeye yönelik çalışmalar olduğu tespit edilmiştir.

Ortak yazarlık ilişkisine bakıldığında ise, ortak atıf bağlantı gücü en fazla olan makalenin Carcello, J.A.'nın 2004 tarihli çalışması olduğu; ortak atıf bağlantı gücü en fazla olan derginin Journal of Business Ethics olduğu tespit edilmiştir. İncelenen dergilerin çoğunlukla muhasebe, finans, denetim ve işletme alanında yayın yapan dergiler olduğu gözlenmektedir.

Gelecek araştırmalarda, hileli finansal raporlamaya başvurmanın altında yatan sebeplerin ve hileli finansal raporlamanın tespit edilme yöntem ve tekniklerinin teknolojik gelişmeler bağlamında incelenmesinin literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada sadece WoS veri tabanının kullanılması araştırmanın kısıtını oluşturmaktadır. Gelecekteki çalışmalarda farklı veri tabanlarından elde edilecek veriler ve farklı analiz yöntemleri ile farklı sonuçlara ulaşılması olasıdır.

Yazar Katkısı

Çalışmanın her bölümünde her iki yazarında katkıları bulunmaktadır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını bildirmiştir.

Finansal Destek

Yazarlar bu çalışma için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Hakem Değerlendirmesi

Dış Bağımsız

Kaynakça

Aivaz, K., Florea, J.O., & Munteanu, I. (2024). Economic fraud and associated risks: An integrated bibliometric analysis approach. *Risks* 12(74), 1-21, <https://doi.org/10.3390/risks12050074>

Akdoğan N. & Tenker, N. (2010). Finansal tablolar ve mali analiz teknikleri (13. Baskı), Ankara.

Assenso-Okofu, O., Jahangir Ali, M. & Ahmed, K. (2021). The impact of corporate governance on the relationship between earnings management and CEO compensation. *Journal of Applied Accounting Research*, 22(3), 436-464. <https://doi.org/10.1108/JAAR-11-2019-0158>.

Arabay, E., Çizel, B. & Ajanovic, E. (2019). Akıllı şehir araştırmalarının R programı ile bibliyometrik analizi. 20. *Ulusal Turizm Kongresi*, 16-19 Ekim, Eskiřehir.

Canbulut, G. (2008), Finansal bilgi manipölasyonu ve örnek bir uygulama. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.Yayınlanmış Doktora Tezi.

Çetin, B. & Önal, S. (2022). ABD Halka Açık Şirketler Muhasebe Gözetim Kurulu'nun (PCAOB) inceleme ve yaptırım raporlarının dört büyük denetim firması yönünden incelenmesi. İKSAD Yayınevi.

Depren, Ö., Kartal, M. T. & Kılıç Depren, S. (2018). Borsalarda oynaklık üzerine yayınlanmış akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi*, 2(6), 1-15.

Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, (133), 285-296.

Gutnu, M. M. & Gunes, M. (2021). İşletmelerde bütçeleme ile ilgili lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi (1971 – 2020), M. Mete (Ed.) İktisadi ve İdari Bilimlerde Araştırma

ve Değerlendirmeler içinde (s.265- 292), Gece Kitaplığı Yayınevi, Ankara.

Hotamışlı, M. & Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi'nde yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (63), 1-20.

Kozak, N. (2001). Türkiye'de turizm pazarlaması literatürünün gelişim süreci: 1972- 1998 yılları arasında hazırlanmış lisansüstü tez çalışmaları üzerine biyo-bibliyografik bir inceleme. *Anatolia:Turizm Araştırmaları Dergisi*, (12), 26-33.

Küçük, E. & Uzay, Ş. (2009). Hileli Finansal Raporlamanın Oluşumu ve Doğurduğu Sorunlar. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2, Ocak-Haziran, 239-258.

Li, Y.E., Liao, C.H. &Yen, H. R. (2016). Co-authorship networks and research impact: A social capital perspective. *Research Policy*, (42)(9), 1515-1530.

Martins, O.S. & Ventura, R. (2020). The influence of corporate governance on the mitigation of fraudulent financial reporting. *Revista Brasileira De Gestão De Negócios*, 22,65–84.

Murdayanti, Y. & Khan, M. N. A. A. (2021). The development of internet financial reporting publications: A concise of bibliometric analysis, *Helikon* (7), 1-12.

Newman. M. E. (2004). Proceedings of the National Academy of Sciences, 101(suppl 1), 5200-5205.

Özçelik, H. & Kaya, İ. (2024). Web of Science veritabanı hile denetimi alanında yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizi. Ş. Y. Yiğiter (Ed.) Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Uluslararası Araştırmalar içinde (s.449-464) Eğitim Yayınevi, Konya.

Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25, 348-349.

Racherla, P. & Hu, C. (2010). A social network perspective of tourism research collaborations. *Annals of Tourism Research*, 37(4), s.1012-1034

Safta, I. L., Sabău, A.-I. & Muntean, N. (2021). Bibliometric analysis of the literature on measuring techniques for manipulating financial statements. *Risks*, 9, 123. <https://doi.org/10.3390/risks9070123>

Shahana, T., Vilvanathan, L. & Bhat, A.R. (2023). State of the art in financial statement fraud detection: A systematic review. *Technological Forecasting and Social Change*, 192, 122527. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122527>.

Shiau, W., Dwivedi, Y. K. & Yang, H.S. (2017). Co-citation and cluster analyses of extant literature on social networks. *International Journal of Information Management*, 37 (5), 390-399.

Singh, B. (2021). A bibliometric analysis of behavioral finance and behavioral accounting. *American Business Review*, 24(2), 198-230. <https://doi.org/10.37625/abr.24.2.198-230>

Soltani, M., Kytreetis, A., & Roshanpoor, A. (2023). Two decades of financial statement fraud detection literature review; combination of bibliometric analysis and topic modeling approach, *Journal of Financial Crime*, (30)5, 1367-1388. <https://doi.org/10.1108/JFC-09-2022-0227>

Song, Y., Lei, L., Wu, L., & Chen, S. (2023). Studying domain structure: A comparative analysis of bibliographic coupling analysis and co-citation analysis considering all authors. *Online Information Review*, 47(1),123-137. <https://doi.org/10.1108/OIR-12-2020-0540>.

Uyar, S. (2004). Denetim komitesi oluşumunu etkileyen düzenlemelerin değerlendirilmesi, *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 12, 109-129.

Uysal, Ö. Ö. (2009). Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (2004-2006) üzerinden muhasebe araştırmalarının bibliyometrik analizi. 28. *Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*, 20-24 Mayıs, İzmir.

Wahyulistyo, F. & Cahyonowati, N. (2022). Mapping future research employee fraud with bibliometric analysis, *Jurnal Aset*, 14(2), 187-206.

Yalçın, N. (2023). A review of published works on auditing history. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 834–847.

Zeren, D. & Kaya, N., (2020). Dijital pazarlama: ulusal yazının bibliyometrik analizi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 35-52.

Zulkefle, W. N. S. A., Nawi, H. M., & Yahaya, M. N. (2022). Bibliometric analysis of fraud in small and medium-sized enterprises. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 12(4), 1549–1566.

Zupic, I. & Cater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472.